

TARİH 9 1. ÜNİTE

TARİH VE ZAMAN

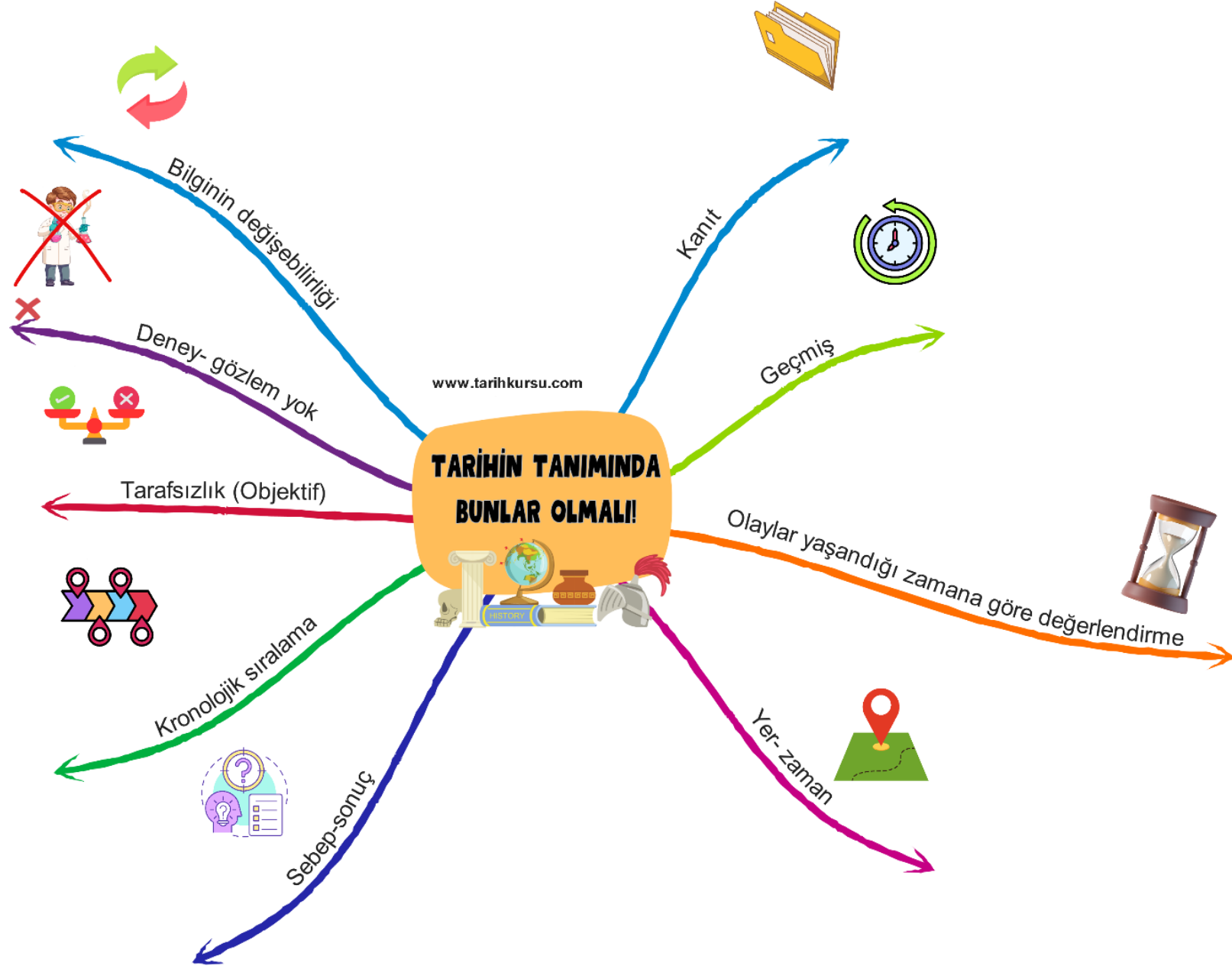
Tarih Nedir

Tarih; **toplumların** başından **geçen** olayları **zaman ve yer** göstererek anlatan bunların **sebeup ve sonuçlarını**, birbirleriyle olan ilişkilerini ele alan **sosyal bir bilim**dir.

Geçmiş ve şimdiki zamandaki **insan tecrübesinin tamamı** tarihin konusu içerisine girer.

Tarihi diğer beşerî ve sosyal bilim dallarından ayıran en önemli fark; diğer bilimler insanı veya doğayı bir yönüyle ele alırken tarih, **insanı her yönüyle ve bütün** yaptıklarıyla anlamaya ve anlatmaya çalışır.

Tarihin Konusu

Tarihin konusu, İnsanoğlunun meydana getirdiği faaliyetler, değişimler ve eserlerdir.

Siyasi: Cumhuriyetin İlanı

Askerî: Malazgirt Savaşı

Sosyal: Orta Asya Türk Göçleri

Ekonomik: Sanayi Devrimi

Kültürel: Yazının İcadı

Dinî: İslamiyet'in Doğuşu

Mimari: Sultan Ahmet Camisi

TARİH 9 3. ÜNİTE

ORTA ÇAĞ'DA DÜNYA

Orta Çağ'da Neler Oldu?

- 651 Sasani Devleti'nin yıkılması
- 711 Vizigot Krallığı'nın sona ermesi
- 1000 İslamiyet'in Hindistan'da yayılmaya başlaması
- 1054 Katolik-Ortodoks bölünmesi
- 1196 Moğol İmparatorluğu'nun kurulması
- 1215 Magna Carta (Magna Karta)
- 1227 Moğol İmparatorluğu'nun parçalanması
- 1295 İngiltere'de parlamenter sisteme geçilmesi
- 1337-1453 Yüzyıl Savaşları
- 1347-1351 Avrupa'da Veba Salgını

Orta Çağ'da Kurulan Başlıca Devletler

Çin

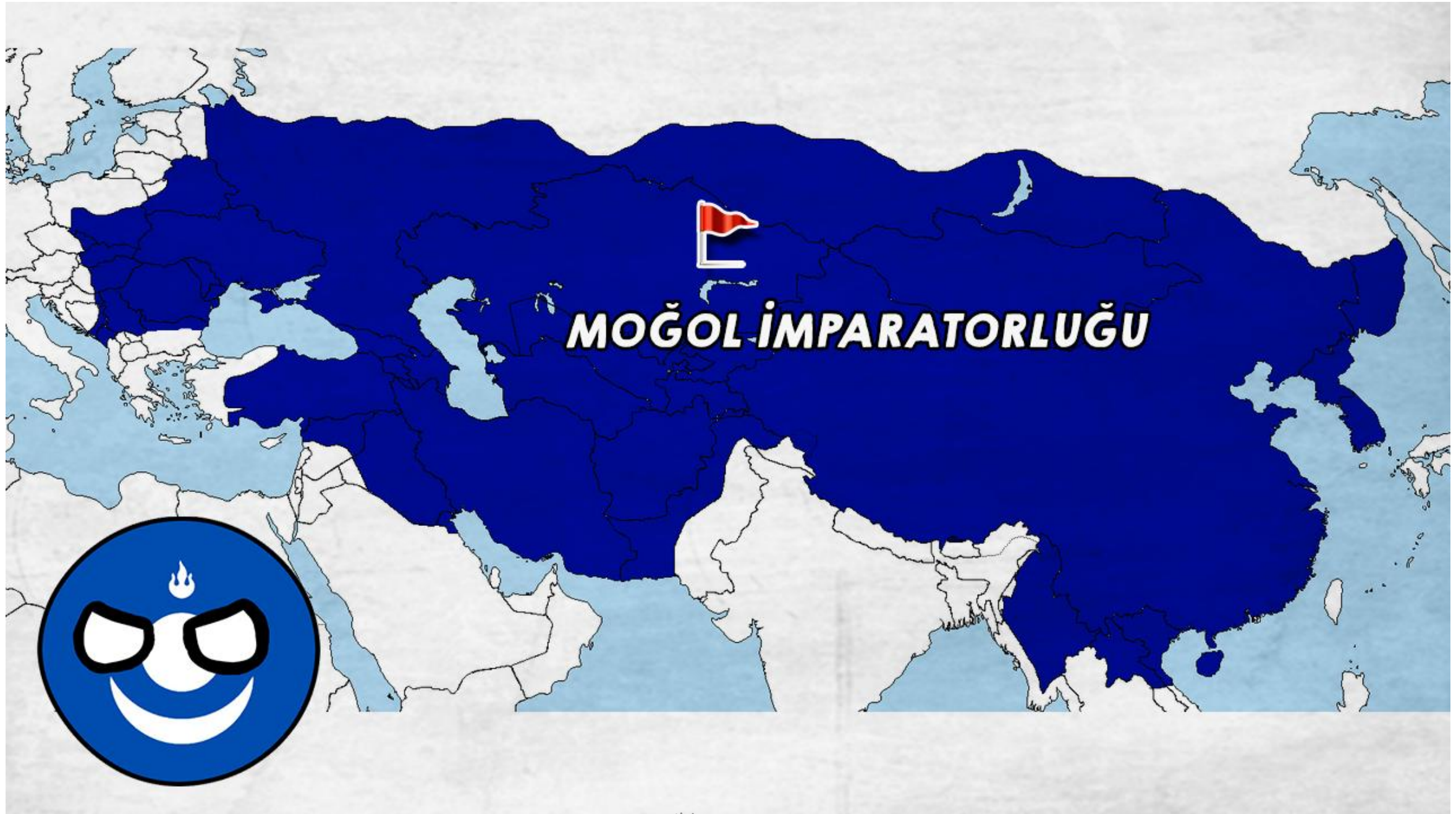
Tarihi **MÖ 4000**'lere dayanan Çin hanedanlar tarafından yönetilmiştir.

Ülke adını **Çin hanedanından** almıştır.

Çin **XIII. Yüzyılın** sonlarına doğru **Moğolların egemenliğine** girdi.

Çin'deki Moğol hakimiyeti 1368 yılında sona erdi.

Moğol İmparatorluğu

Moğol İmparatorluğu'nu kuran **Temuçin'dir**. Temuçin, **1206** yılında yapılan kurultayda Türk-Moğol boyları tarafından kağan seçilmiş ve **Cengiz** adını almıştır.

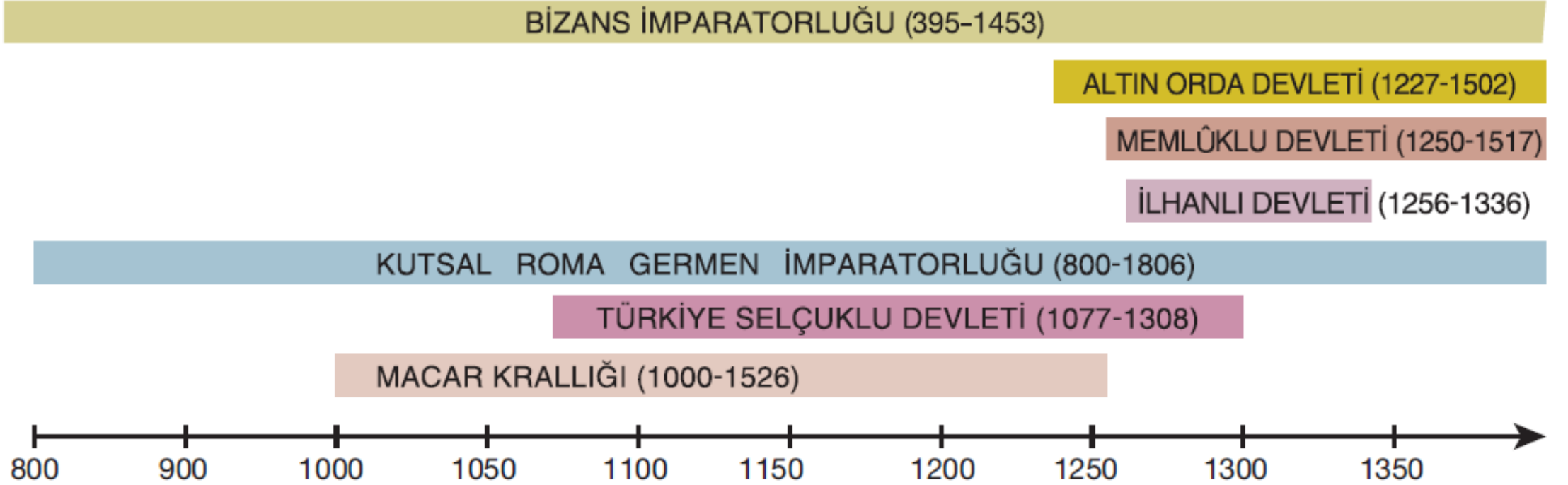
Moğol boylarını uzun mücadelelerden sonra bir araya toplayan **Cengiz Han**, istila hareketleri ile **dünyanın en geniş kara imparatorluğunu** kurmuştur.

Cengiz Han hayattayken imparatorluk topraklarını dört oğlu arasında paylaşmıştır.

Moğollar üzerinde **Şamanizm**'in önemli bir etkisi vardır. Şamanların söyledikleri gerek toplum üzerinde gerekse idareciler üzerinde etkilidir.

XIII. Yüzyıl Sonlarında Anadolu ve Çevresindeki Siyasi Yapılar

Osmanlı Beyliği'nin Kuruluş Süreci

Osmanlı Devleti'ni kuranlar Oğuzların Günhan soyunun **Kayı boyuna** mensuptur.

Kayıların büyük bir bölümü, **1071 Malazgirt Savaşı'ndan** sonra Anadolu'ya gelerek **Ahlat** yöresini yurt edindiler.

I. Alaaddin Keykubat zamanında Moğollarla yaptıkları başarılı mücadeleler ve Türkiye Selçuklu Devleti'ne yaptıkları hizmetler karşılığında ilk olarak **Ankara** yakınlarındaki **Karacadağ** yöresine, daha sonra Bizans sınırındaki **Söğüt'e uç beyliği** olarak yerleştirildiler.

Bu dönemde Kayıların başında **Ertuğrul Gazi** bulunuyordu.

Bizans'a karşı fetih faaliyetlerine başlayan Ertuğrul Gazi bir süre sonra **Domaniç'i** ele geçirdi.

Kayılar, **Söğüt'ü kışlak**; **Domaniç'i de yaylak** olarak kullanmaya başladılar.

1281 yılında Ertuğrul Gazi'nin vefatı üzerine yerine oğlu **Osman Bey**, Kayı boyunun başına geçti.

Bu dönemde Türkiye Selçuklu Sultanı **III. Alaaddin Keykubat'ın İlhanlılar tarafından İran'a götürülmesi** üzerine Anadolu'da iktidar boşluğu ortaya

Bizansla yapılan **Koyunhisar Savaşı'nı (Bapheus)** kazanan Osman Bey bağımsızlığını ilan ederek kendi adına hutbe okutup para bastırdı.

Böylece Osmanlı Beyliği bağımsız konuma geldi **(1302)**.

Osmanlı Beyliği'nin Kuruluşu Hakkında Öne Sürülen Nazariyeler

Halil İnalcık'a göre Moğolların doğrudan yönetiminden kaçmak isteyen Türkmen toplulukları Bizans sınırlarına doğru yönelir. XIV. yüzyılın başlarında “gaza” ideolojisini benimseyen Türkmen beyleri Batı Anadolu’da önem kazanırlar.

Halil İnalcık, eski Selçuklu ucunda büyük bir demografik (nüfus) potansiyele sahip ve yüceltilmiş gaza ideolojisiyle donanmış yeni bir Türkiye’nin doğmakta olduğunu savunur.

Paul Wittek, Osmanlı Beyliği’nin çok güçlü bir devlet olarak ortaya çıkmasını bu beyliği kuranların gaza düşüncesiyle hareket etmelerine bağlamaktadır.

Paul Wittek’e göre Osmanlı Devleti’nin genişlemesinin bir sebebi de idare altına giren ahalinin dinlerine karışmamayı tercih etmeleri olmuştur.

TARİH 10 6. ÜNİTE

SULTAN VE OSMANLI

MERKEZ TEŞKİLATI

II. MEHMED (FATİH)

TOPKAPI SARAYI

Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u fethinden sonra padişah ve ailesinin ikamet edeceği, devlet işlerinin yürütüleceği **Topkapı Sarayı'nı inşa ettirdi.**

Padişahın tahta çıkışında yapılan cülus törenleri, bayramlaşma törenleri burada yapıldı.

Müslüman olsun gayrimüslim olsun reaya, sorunlarını çözmek için Topkapı Sarayı'na geldi.

Topkapı Sarayı; padişahın hizmetkârlarının bulunduğu **enderun (iç saray)**, **birun (dış saray)** ile padişahın özel hayatını geçirdiği **harem** olmak üzere üç bölümden oluşuyordu.

BİRÜN

- DIŞ SARAY

ENDERUN

- İÇ SARAY
- OKUL

HAREM

- ÖZEL HAYAT

Enderun (İç Saray)

Topkapı Sarayı, **devlet adamı yetiştirilmesinin** de merkezi konumundaydı.

Enderun Mektebine, **devşirme sistemi** ile savaşlarda esir alınan **8-10 yaş** arasındaki çocuklar arasından **boylu-poslu, ahlaklı ve zeki** olanlar alınırdı.

Bunlar Edirne Sarayı, Galata Sarayı, İbrahim Paşa Sarayı gibi saraylarda eğitim alır, Türk İslam âdet ve geleneklerine göre yetiştirilirdi. Aldıkları eğitim sonrasında **yetenekli öğrenciler** tespit edilerek saray üniversitesi niteliğinde olan **Enderuna alınırlardı**.

Enderunda **dinî, ilmî ve siyasi eğitim** yanında **saray protokollerini** öğrenir, daha sonra **devlet kademelerinde görev** alırlardı.

Enderun Bulunan Görevliler

Has odabaşı: Has Oda'nın amiridir.

Silahdar ağa: Padişahın silahlarından sorumlu olan kişidir.

Çuhadar ağa: Padişahın kaftan ve kürklerine bakan görevlidir.

Rikabdar: Padişahın çizme ve ayakkabılarından sorumlu kişidir.

Tülbent ağası: Padişahın sarıklarını ve çamaşırlarını muhafaza eden kişidir.

Kapı ağası: Sarayın genel sorumlusu ve sarayda padişahın mutlak vekilidir.

Ak ağalar: Babüssade Kapısı'nı muhafaza ederler.

T.C İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK III. ÜNİTE

ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

TÜRK İNKILÂBİ

- Osmanlı Devleti XIX. ve XX. yüzyılda çağdaş milletlerden geri kalmamak için çeşitli adımlar atmıştır.
- Çağdaşlaşma adına birçok kanunlar çıkarılmış ve “**islahat**” adı verilen pek çok yenilikler yapılmıştı ama başarılı olunamamıştır.
- XX. yüzyılda, Atatürk önderliğinde birçok alanda yeni kurumlar oluşturuldu.
- Çağın gereklerine uymayan eski kurumlar yenilendi.
- **Türk milletinin tarihî birikimleri esas alınarak yapılan tüm bu çağdaşlaşma çabalarına Türk inkılabı adı verilir.**
- Türk inkılabının esasları **Atatürkçü düşünce sistemini** oluşturur.

ATATÜRK İLKELERİ

- Türk **toplumunun ihtiyaçlarından** doğmuştur.
- Temelinde **Türk kültürü** vardır.
- Herhangi bir **dış baskı, zorlama ve taklitçiliğe dayalı değildir.**
- **Akla ve bilime** dayalıdır.
- Anlam ve amaç bakımından **birbirini tamamlayan** bir bütündür.
- Türk milletini **çağdaş uygarlık** düzeyine ulaştırmayı amaçlar.
- **Milliyetçilik** duygusuna dayalıdır.
- Türk İnkılabı ile uygulamaya konulmuştur.
- **5 Şubat 1937'de**, 1924 Anayasası'nda yapılan bir değişiklikle, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel nitelikleri olarak kabul edilen **Atatürk İlkeleri** anayasaya girmiştir.

Temel ilkeler:

- Milliyetçilik (Ulusçuluk) 1919
- Halkçılık 1920
- Cumhuriyetçilik 1923
- Laiklik 1924
- Devletçilik 1931
- İnkılapçılık

T.C İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK VII. ÜNİTE

TOPLUMSAL DEVRİM ÇAĞINDA DÜNYA VE TÜRKİYE

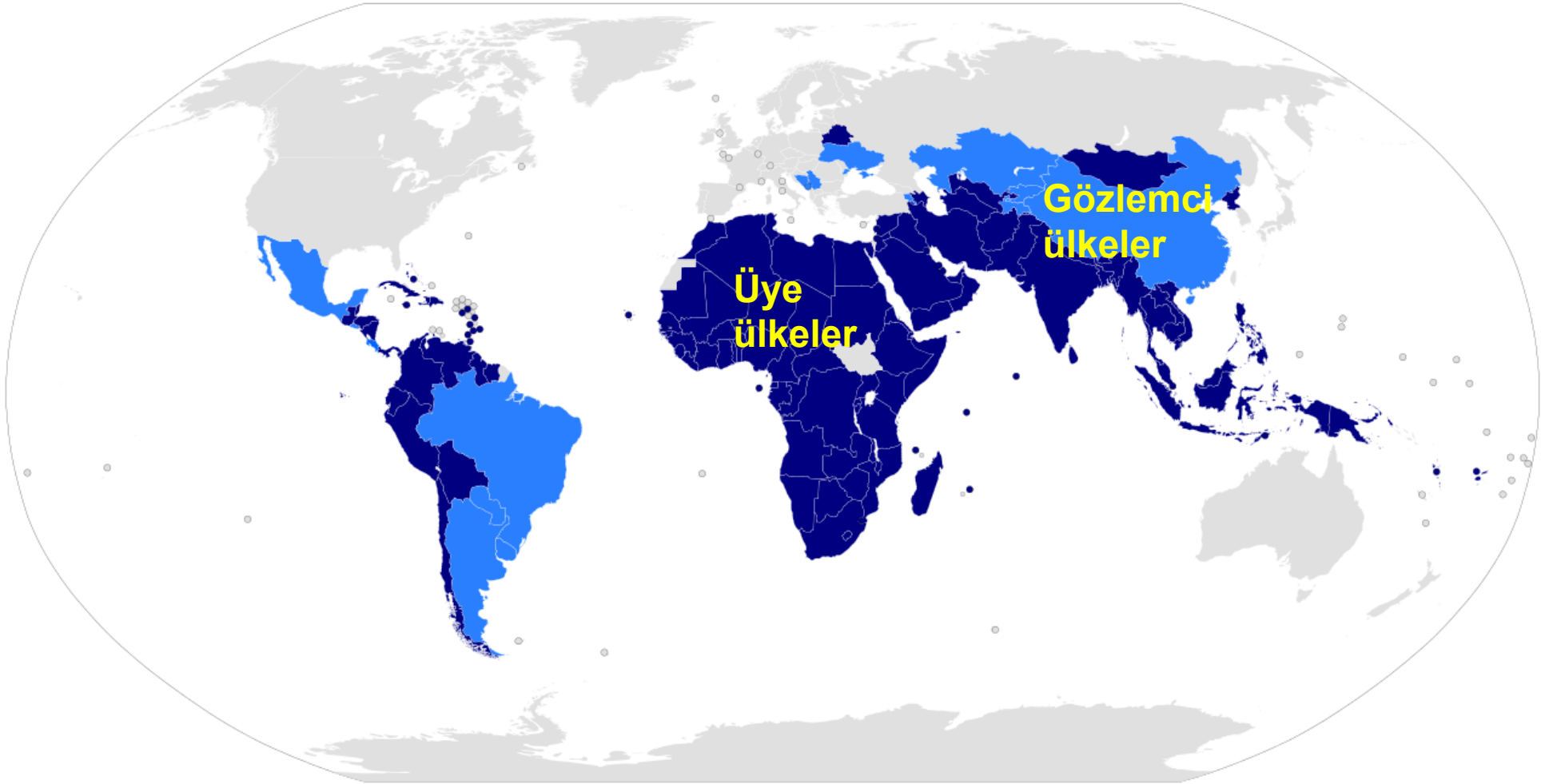

1960 Sonrasında Dünya Siyaseti

- II. Dünya Savaşı sonrası dünya, **ABD** ve **SSCB** liderliğinde iki kutba ayrıldı.
- Bu güç mücadelesi dönemine **Soğuk Savaş** adı verilir.
- Yeni bağımsız olan bazı devletler, iki kutba da dahil olmak istemedi.
- Bu devletler **1955'te Bandung Konferansı**'nda bir araya geldi.
- Bu konferans, **Bağılantısızlar Hareketi**'nin temelini oluşturdu.
- 1962'deki Küba Krizi** nükleer savaş tehlikesi doğurdu.
- Bu kriz sonrası bloklar arasında gerginliğin azaldığı **Yumuşama (Detant)** Dönemi başladı.

A world map illustrating the global distribution of member and observer states of the International Union for Conservation of Nature (IUCN). The map uses a color-coded system: dark blue for member states (Üye ülkeler) and light blue for observer states (Gözlemci ülkeler). Member states are concentrated in Africa, South America, and parts of Asia and Europe. Observer states are primarily located in North America, Europe, and Asia. The map also shows the outlines of all countries and the names of the continents in Turkish.

Yumuşama Dönemindeki Önemli Gelişmeler

- **ABD** ve **SSCB**, nükleer silahları azaltmak için **SALT-I** ve **SALT-II** antlaşmalarını imzaladı.
- **1975'te Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK)** toplandı.
- Burada imzalanan **Helsinki Nihai Senedi** ile devletlerin toprak bütünlüğüne saygı ilkesi benimsendi.
- Bu belge, Soğuk Savaş'ın yumuşama belgesi olarak kabul edilir.
- Bu süreçte **ABD**, **SSCB**'ye karşı denge kurmak amacıyla **Çin** ile yakınlaştı.
- Bu yakınlaşma **Ping Pong Diplomasisi** olarak adlandırıldı.
- **Türkiye**'nin de kurucu üyesi olduğu **AGİK**, 1994'te **AGİT** adını aldı.